

การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกจากอัตลักษณ์ชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอุทยานธรณีโลกสตูล

ศศิธร วิศพันธุ์

The development of souvenir textile products from the community identity to promote tourism in Satun geopark

Sasithorn Wisapan

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จังหวัดสงขลา

Faculty of Fine and Applied Arts, Songkhla Rajabhat University, Songkhla

* Corresponding author. E-mail address: pew_littlemonkey@hotmail.com

received: October 5, 2023

revised: December 2, 2024

accepted: December 27, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล 2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกจากอัตลักษณ์ชุมชนพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล และ 3. เพื่อถ่ายทอดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกให้แก่ผู้ผลิตในชุมชน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 1. ผู้นำชุมชน ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการร้านขายสินค้าของฝากของที่ระลึกในพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล จำนวน 20 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง 2. ผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว จำนวน 280 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก 3. ผู้ผลิตในชุมชน จำนวน 10 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ก่อตั้งขึ้นโดยสมาชิกในชุมชน มีความพร้อมและมีศักยภาพในการผลิต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบประเมิน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) สถิติที่ใช้ในงานวิจัย ใช้สถิติพรรณนาในรูปแบบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยมีดังนี้ 1. ผลการศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล พบว่า ลักษณะของซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล คือ อัตลักษณ์ของพื้นที่มากที่สุด และผลการสำรวจความคิดเห็นด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกประเภทสิ่งทอจากกลุ่มผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว พบว่า อัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูลที่ควรปรากฏบนผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกมากที่สุดคือ ลักษณะของซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล 2. ผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกจากอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ได้ผลิตภัณฑ์ จำนวน 11 รูปแบบ และผลประเมินความพึงพอใจผลิตภัณฑ์จากกลุ่มผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว พบว่า มีความพึงพอใจผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผลิตภัณฑ์มีความสะดวกในการพกพาขนส่ง มีรูปแบบที่เหมาะสม มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว สื่อถึงอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล มีแรงจูงใจต่อการตัดสินใจซื้อ และราคาเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ โดยมีความพึงพอใจผลิตภัณฑ์กระเป๋าผ้าพันมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และ 3. ผลการถ่ายทอดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกให้แก่ผู้ผลิตในชุมชน พบว่า ผู้ผลิตในชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการและเทคนิคการทำผ้าบาติก สามารถนำมาสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีลวดลายเป็นอัตลักษณ์ได้

คำสำคัญ: ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ของที่ระลึก อัตลักษณ์ อุทยานธรณีโลกสตูล

ABSTRACT

The objectives of this research are as follows 1. To study the community identity of Satun Geopark. 2. To develop souvenir textile products from the community of Satun Geopark. And 3. To share and transfer knowledge of the development of souvenir textile products to community producers that can be used for commercial purposes. The population and sample are populations living in the Satun Geopark area. The samples used in the research are as follows: 1. Community leadership group representatives from relevant government agencies and 20 people of entrepreneurs who sell souvenirs in the Satun Geopark. 2. 280 people of consumers and tourists. 3. 10 producers in the community. Research tools include a questionnaire and evaluation form. Descriptive statistics were used in the research in the form of mean and standard deviation also content analysis. The research results are as follows: 1. Results of the study of community identity in Satun Geopark found that the nature of marine fossils is the identity of the area. The poll results from the consumers and tourists about souvenir textile products found that the nature of marine fossils should appear on the souvenir products as an identity of Satun Geopark. 2. The results of the development of souvenirs from the identity of the Satun Geopark got 11 types of souvenir textile products. The results of satisfaction evaluation from consumers and tourists found that they were satisfied with the souvenir textile products at a high level. The satisfaction evaluation show that the products are easy to carry and transport with unique patterns showing the identity of Satun Geopark, these reasons can motivate consumers and tourists to make a purchase decision with a reasonable price. A wrap skirt is the most satisfying product with an average of 4.33. And 3. The results of transferring knowledge about souvenir textile products development to producers in the community found that community producers have knowledge and understanding of processes and techniques of making batik to create new products with unique patterns showing community identity. Producers in the community have brought the developed products to the market by selling and exhibition booth, they found that the products highly satisfied the consumers and tourists as well.

Keyword: Textile Products, Souvenir, Identity, Satun Geopark

บทนำ

การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การนำวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานเชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยว ถือเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อน และยกระดับเศรษฐกิจของท้องถิ่นให้เติบโตต่อไป ซึ่งการท่องเที่ยวโดยชุมชน หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะเป็นชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวของพื้นที่ มีส่วนช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของท้องถิ่นด้วยการสร้างงาน และกระจายรายได้ขณะเดียวกันก็ช่วยในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี อุทยานธรณี (Geopark) เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีความสำคัญ และโดดเด่นทางธรณีวิทยา ธรรมชาติวิทยา และวัฒนธรรม มีเรื่องราวที่เชื่อมโยงคุณค่าของผืนแผ่นดินกับวิถีชีวิตชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย ครอบคลุม 4 อำเภอของจังหวัดสตูล คือ อำเภอทุ่งหว้า อำเภอมะนัง อำเภอลง และอำเภอเมือง ลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาหินปูน มีเกาะน้อยใหญ่ และชายหาดที่สวยงาม มีหลักฐานของโลกได้ทะเลเมื่อ 500 ล้านปีก่อน ที่อุดมไปด้วยสิ่งมีชีวิตยุคเก่า ปัจจุบันผู้คนก็ยังดำรงชีวิตโดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของแผ่นดินนี้อยู่ และก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมประเพณีที่มีเอกลักษณ์ ด้วยความโดดเด่นทางธรณีวิทยา ภูมิประเทศและธรรมชาติของอุทยานธรณีสตูล ก่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลากหลายประเภท โดยในวันที่ 8 พ.ย. 2559 ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบเสนอให้อุทยานธรณีสตูลเป็นสมาชิกอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก (UNESCO Global Geoparks) (กรมทรัพยากรธรณี, 2556) อุทยานธรณีสตูล จึงเป็นอีกสถานที่หนึ่งของประเทศไทยที่มีทรัพยากรท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายที่สามารถเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งจากภายในและต่างประเทศถ้าได้รับการส่งเสริมและบริหารจัดการได้ถูกทาง เนื่องจากมีทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิตที่เป็นการใช้ทรัพยากร และดำรงชีวิตร่วมกับธรรมชาติของชุมชนอุทยานธรณีสตูล

หากพูดถึงแหล่งท่องเที่ยวสิ่งที่จะขาดไม่ได้เลยคือ สินค้าที่ระลึกที่แสดงถึงอัตลักษณ์วัฒนธรรมของสถานที่นั้น ๆ โดยอัตลักษณ์ถูกนำมาใช้ในธุรกิจการท่องเที่ยว หรือขยายตัวเป็นวงกว้างจนเรียกว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อัตลักษณ์สามารถนำมาเป็นสินค้าในตลาดการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี จากนโยบายของภาครัฐในการจัดการการท่องเที่ยวให้กับจังหวัดเพื่อสร้างรายได้ จึงเกิดการสร้างอัตลักษณ์จังหวัด อัตลักษณ์ท้องถิ่น และสินค้าท้องถิ่นจากทุนวัฒนธรรมขึ้น ดังนั้นของที่ระลึกจึงมีบทบาทสำคัญในการท่องเที่ยว และด้วยการเติบโตของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ความเชื่อมโยงระหว่างของที่ระลึกกับมรดกวัฒนธรรมมีความเกี่ยวข้องกันมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยทางวัฒนธรรม หรืออัตลักษณ์ในพื้นที่ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การผลิตและการขายของที่ระลึกสามารถสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่นในเชิงเศรษฐกิจด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว (ศิริพร ณ ถลาง, 2559) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการศึกษาวิจัยเพื่อรวบรวมอัตลักษณ์ของพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล นำเอาอัตลักษณ์ของพื้นที่มาพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นการสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนในเชิงเศรษฐกิจ จนถึงการยกระดับเศรษฐกิจของชุมชนให้เติบโตต่อไปในอนาคต โดยจะต้องนำวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานเชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยว ขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม รวมถึงการสร้างสังคมผู้ประกอบการเพื่อต่อยอดฐานการผลิตและบริการ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บบ้านบ่อหิน ตำบลเขาขาว อำเภอละงู จังหวัดสตูล กลุ่มผู้ผลิตในชุมชนต้องการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในด้านเทคนิคการผลิตและรูปแบบให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคมากขึ้นในปัจจุบัน โดยมีความสนใจและต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และต้องการผลิตผ้าเองสำหรับใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างอัตลักษณ์และความแตกต่าง ผู้วิจัยจึงเกิดแนวคิดที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก โดยออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีแรงบันดาลใจจากอัตลักษณ์และบริบทชุมชน และถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเพื่อนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ และพัฒนาต่อยอดในเชิงพาณิชย์ต่อไป เพื่อสร้างจุดเด่นและอัตลักษณ์แก่ผลิตภัณฑ์ในรูปแบบที่แตกต่างจากเดิม ตอบสนองนโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชน และพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่การสร้างรายได้ของชุมชนด้วยการใช้เรื่องราวจากวิถีชีวิตวัฒนธรรม ภูมิปัญญาพื้นบ้าน และเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวระดับชุมชนเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล
2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกจากอัตลักษณ์ชุมชนพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล
3. เพื่อถ่ายทอดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกให้แก่ผู้ผลิตในชุมชนสามารถนำไปต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ซึ่งครอบคลุม 4 อำเภอ คือ อำเภอทุ่งหว้า อำเภอมะนัง อำเภอละงู และอำเภอเมือง ของจังหวัดสตูล
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แยกกลุ่มเป็นประเด็นการศึกษาข้อมูล ดังนี้
 1. กลุ่มผู้นำชุมชน ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มผู้ประกอบการร้านขายสินค้าของฝากของที่ระลึกในพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล จำนวน 20 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล เก็บข้อมูลภาคสนาม และใช้แบบสอบถาม
 2. กลุ่มผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว จำนวน 100 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) ศึกษาความคิดเห็นด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม
 3. กลุ่มผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว จำนวน 180 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) ศึกษาความพึงพอใจด้านแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม
 4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ คือ กลุ่มผู้ผลิตในชุมชน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บบ้านบ่อหิน เลขที่ 64 หมู่ที่ 3 ตำบลเขาขาว อำเภอละงู จังหวัดสตูล ซึ่งเป็นกลุ่มที่ก่อตั้งขึ้นโดยสมาชิกในชุมชน มีความพร้อมและมีศักยภาพในการผลิต เช่น จำนวนสมาชิก เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ในการผลิต ผลิตภัณฑ์ที่ผลิต ได้แก่ เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ผ้าคลุมมสตรึมสลิม กระเป๋าผ้า เป็นต้น

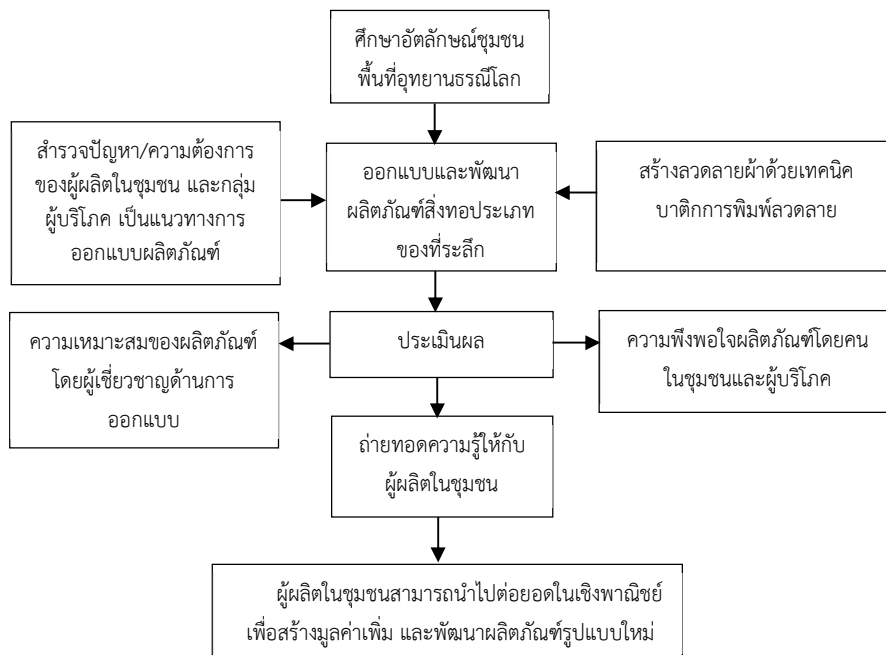
2. ขอบเขตด้านผลิตภัณฑ์

ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก โดยการนำรูปร่างของอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูลมาใช้ในการออกแบบลวดลายด้วยเทคนิคบาติก แล้วนำมาตัดเย็บเป็นต้นแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 10 แบบ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ซึ่งครอบคลุม 4 อำเภอของจังหวัดสตูล คือ อำเภอทุ่งหว้า อำเภอมะนัง อำเภอละงู และอำเภอเมือง

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล เพื่อนำอัตลักษณ์มาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก โดยเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม การสัมภาษณ์ การสังเกต การถ่ายภาพ และศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาพ 1 ลงพื้นที่ศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล

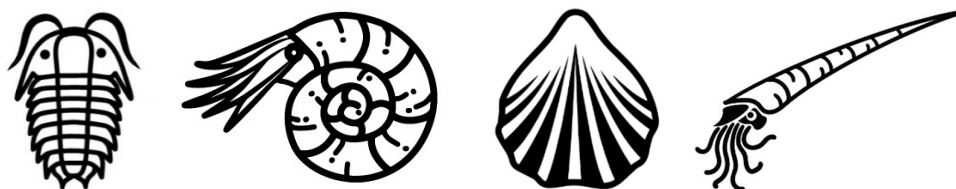
ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการประเมินความสำคัญของข้อมูลอัตลักษณ์ชุมชนพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล และนำเสนอข้อมูลความคิดเห็นด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์จากกลุ่มผู้บริโภคร่วมกับผู้ผลิตในชุมชนเพื่อร่วมวางแผนและกำหนดแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก สรุปรูปแบบและขอบเขตในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ภาพ 2 ลงพื้นที่วางแผนและกำหนดแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกับผู้ผลิตในชุมชน

ขั้นที่ 3 การออกแบบ ผู้วิจัยได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์และประมวลผลความคิดจากข้อมูลที่รวบรวมออกแบบร่างผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกตามแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ดังนี้

1. การออกแบบลวดลายแม่พิมพ์บล็อกไม้สำหรับพิมพ์ลวดลายลงบนผ้า โดยการนำรูปร่างและลวดลายอัตลักษณ์ของพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล คือ “ซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล” และชื่อจังหวัดสตูล มาออกแบบเป็นลวดลายแม่พิมพ์บล็อกไม้ โดยประเมินความเหมาะสมของแบบร่างลวดลายอัตลักษณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 คน

ภาพ 3 แบบร่างการออกแบบลวดลายอัตลักษณ์
ที่มา : ศศิธร วิศพันธ์. 2565

2. การออกแบบลวดลายผ้า โดยการนำอัตลักษณ์ของพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล คือ “ซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล” และชื่อจังหวัดสตูล มาออกแบบเป็นลวดลายผ้า

ภาพ 4 แบบร่างการออกแบบลวดลายผ้า
ที่มา : ศศิธร วิศพันธ์. 2565

3. การออกแบบร่างผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก โดยการนำอัตลักษณ์ของพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล คือ “ซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล” และชื่อจังหวัดสตูล มาออกแบบเป็นลวดลายผลิตภัณฑ์ รูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทเสื้อผ้า กระเป๋า หมวก และพวงกุญแจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาความคิดเห็นด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์จากกลุ่มผู้บริโภค

ภาพ 5 แบบร่างผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
ที่มา : ศศิธร วิศพันธ์. 2565

ขั้นที่ 4 การคัดเลือกแบบ ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบร่างผลิตภัณฑ์กับผู้ผลิตในชุมชน ร่วมกันคัดเลือกแบบร่างที่เหมาะสมและสามารถผลิตได้จริงเพื่อนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

ภาพ 6 ลงพื้นที่เพื่อนำเสนอและคัดเลือกแบบร่างผลิตภัณฑ์
ที่มา : ศศิธร วิศพันธ์. 2565

ขั้นที่ 5 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ หลังจากได้แบบร่างผลิตภัณฑ์สิ่งทอผู้วิจัยได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ดังนี้

1. การทำแม่พิมพ์บล็อกไม้สำหรับพิมพ์ลวดลายลงบนผ้า โดยการนำอัตลักษณ์ของพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล คือ “ซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล” และชื่อจังหวัดสตูล มาออกแบบเป็นลวดลายแม่พิมพ์บล็อกไม้

ภาพ 7 แม่พิมพ์บล็อกไม้สำหรับพิมพ์ลวดลายลงบนผ้า
ที่มา : ศศิธร วิศพันธ์. 2565

2. การทำผ้าลวดลายอัตลักษณ์ โดยการนำอัตลักษณ์ของพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล คือ “ซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล” และชื่อจังหวัดสตูล มาออกแบบเป็นลวดลายผ้าด้วยเทคนิคบาติกการพิมพ์บล็อกไม้

ภาพ 8 ผ้าบาติกลวดลายอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล
ที่มา : ศศิธร วิศพันธุ์. 2565

3. การตัดเย็บต้นแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก โดยการนำผ้าบาติกลวดลายอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูลมาตัดเย็บเป็นผลิตภัณฑ์

ขั้นที่ 6 การประเมินผล

1. ประเมินความเหมาะสมของต้นแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 คน

2. ศึกษาความพึงพอใจต้นแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก โดยคนในชุมชนและผู้บริโภค จำนวน 180 คน โดยใช้แบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 7 การถ่ายทอดความรู้ การถ่ายทอดความรู้กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ด้านเทคนิคการทำผ้าบาติก ให้แก่ผู้ผลิตในชุมชนเพื่อสามารถนำไปต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้ โดยจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ วิทยาลัยชุมชน กลุ่มตัดเย็บบ้านบ่อหิน ตำบลเขาขาว อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพ 9 การถ่ายทอดความรู้การทำผ้าบาติก
ที่มา : ศศิธร วิศพันธุ์. 2565

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล

การศึกษอัตลักษณ์ชุมชนพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และจากการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูลจากกลุ่มผู้นำชุมชน ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการในพื้นที่ เพื่อนำอัตลักษณ์มาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก พบว่า ลักษณะของซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล คือ อัตลักษณ์ของพื้นที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 และผลจากการสำรวจความคิดเห็นด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกประเภทสิ่งทอจากกลุ่มผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว พบว่า อัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูลที่ควรปรากฏบนผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกมากที่สุดคือ ลักษณะของซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล คิดเป็นร้อยละ 46

2. ผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกจากอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล

การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกจากอัตลักษณ์ชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอุทยานธรณีโลกสตูล มีแนวทางและขอบเขตในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือ การนำรูปร่างและลวดลาย “ซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล” อัตลักษณ์ของพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล และชื่อจังหวัดสตูล มาออกแบบเป็นลวดลายผลิตภัณฑ์ โดยใช้เทคนิคบาติก ได้ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก จำนวน 11 รูปแบบ

ตาราง 1 ผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกจากอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล

รูปแบบ	ผลิตภัณฑ์	รายละเอียด	รูปแบบ	ผลิตภัณฑ์	รายละเอียด
01 เสื้อเชิ้ตบาติก		รายละเอียด : เสื้อเชิ้ต ลวดลายซากดึกดำบรรพ์ ทางทะเล ลวดลายใช้สี เหลือง และใช้สีเขียวเป็นสี พื้น เทคนิค: บาติกพิมพ์บล็อก ไม้, ขั้วผ้าขาวด้านในเสื้อ ราคาขาย : 600 บาท	02 กางเกงเล บาติก		รายละเอียด : กางเกงเล ลวดลายซากดึกดำบรรพ์ ทางทะเล ลวดลายใช้สีฟ้า อ่อน และสีพื้นใช้โทนสี เข้มอ่อนโดยด้านบนของ กางเกงมีสีฟ้า และ ด้านล่างกางเกงมีสีน้ำเงิน เข้ม เทคนิค: บาติกพิมพ์บล็อก ไม้ ราคาขาย : 500 บาท
03 กางเกง บาติก		รายละเอียด : กางเกง บาติกลวดลายซากดึกดำ บรรพ์ทางทะเล ลวดลาย ใช้ชมพูอ่อน และสีพื้นใช้ โทนสีเข้มอ่อนโดยด้านบน ของกางเกงมีสีแดงชมพู และด้านล่างกางเกงมีสี ม่วง เทคนิค: บาติกพิมพ์บล็อก ไม้ ราคาขาย : 500 บาท	04 หมวกบาติก		รายละเอียด : หมวกบาติก ลวดลายซากดึกดำบรรพ์ ทางทะเล ลวดลายใช้สี ขาว และสีพื้นใช้สีน้ำตาล สวมน้ำได้ทั้ง 2 ด้าน มี ลวดลายทั้งด้านในและ ด้านนอก เทคนิค: บาติกพิมพ์บล็อก ไม้ ราคาขาย : 380 บาท
05 เสื้อบาติก		รายละเอียด : เสื้อลวดลาย ซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล ลวดลายใช้สีฟ้า และสีพื้น ใช้โทนสีเข้มอ่อนโดย ด้านบนของเสื้อมีสีม่วง อ่อน และด้านล่างของเสื้อ มีสีม่วงเข้ม เทคนิค: บาติกพิมพ์บล็อก ไม้ ราคาขาย : 500 บาท	06 เสื้อบาติก		รายละเอียด : เสื้อ ลวดลายซากดึกดำบรรพ์ ทางทะเล ลวดลายใช้สี เหลือง และสีพื้นใช้โทนสี เข้มอ่อนโดยด้านบนของ เสื้อมีสีส้ม และด้านล่าง เสื้อมีสีแดงม่วง เทคนิค: บาติกพิมพ์บล็อก ไม้ ราคาขาย : 500 บาท

รูปแบบ	ผลิตภัณฑ์	รายละเอียด	รูปแบบ	ผลิตภัณฑ์	รายละเอียด
07 ชุดบาติก		รายละเอียด : ชุดลวดลาย ซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล ลวดลายใช้สีชมพู และสี พื้นใช้โทนสีเข้มอ่อนโดย ด้านบนของชุดมีม่วง และ ด้านล่างของชุดมีสีม่วงน้ำ เงิน เทคนิค: บาติกพิมพ์บล็อก ไม้ ราคาขาย : 600 บาท	08 กระโปรง ผ้าพัน		รายละเอียด : กระโปรง ผ้าพันลวดลายซากดึกดำ บรรพ์ทางทะเล ลวดลาย ใช้สีขาว และสีพื้นมีสีน้ำ เงิน ใช้เทคนิคการทำให้ เกิดรอยแตกเพื่อสร้าง ลวดลายพื้นผิว เทคนิค: บาติกพิมพ์บล็อก ไม้, เทคนิคการทำให้เกิด รอยแตก ราคาขาย : 550 บาท
09 กระเป๋าสะพาย		รายละเอียด: กระเป๋าสะพาย ลวดลายใช้สีชมพู สีพื้นใช้สีม่วง และใช้เทคนิคการโรยน้ำตาลเพื่อสร้างลวดลายพื้นผิว เทคนิค : บาติกพิมพ์บล็อกไม้, เทคนิคการใช้น้ำตาล ราคาขาย : 350 บาท	10 กระเป๋าลือ		รายละเอียด: กระเป๋าลือ ลวดลายใช้สีชมพู สีพื้นใช้สีม่วง และใช้เทคนิคการโรยน้ำตาลเพื่อสร้างลวดลายพื้นผิว เทคนิค : บาติกพิมพ์บล็อกไม้, เทคนิคการใช้น้ำตาล, ด้านในบุใยโพลีเอสเตอร์ ราคาขาย : 150 บาท
11 พวงกุญแจตุ๊กตามุสลิม		รายละเอียด: พวงกุญแจตุ๊กตามุสลิมลวดลายซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล อัตลักษณ์ชุมชนพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล เทคนิค: บาติกพิมพ์บล็อกไม้, ใช้เศษผ้าที่เหลือจากการตัดเย็บ ราคาขาย : 80 บาท			

ตาราง 2 การจัดลำดับและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์

ลำดับ	รูปแบบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ
1		4.97	0.05	มากที่สุด	ควรระวังการจัดวางลวดลายบริเวณรอยต่อเพื่อให้ผลงานสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2		4.93	0.09	มากที่สุด	ลวดลายมากเกินไปทำให้ขาดจุดเด่น ควรจะตัดลวดออกบ้างในช่วงบน
2		4.93	0.05	มากที่สุด	ถ้าเลือกสีสันทันเป็นธรรมชาติก็จะสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ราคาอาจจะสูงไป
3		4.90	0.14	มากที่สุด	ลวดลายมากเกินไปทำให้ขาดจุดเด่น ควรจะตัดลวดออกบ้างในช่วงบน
4		4.87	0.19	มากที่สุด	ลวดลายมากเกินไปทำให้ขาดจุดเด่น ควรจะตัดลวดออกบ้างในช่วงบน
4		4.87	0.19	มากที่สุด	รูปทรงของชุดอาจต้องปรับปรุงสัดส่วนให้เหมาะสมและจัดวางลวดลายให้เป็นระบบมากขึ้น
5		4.83	0.24	มากที่สุด	การจัดวางลวดลายยังกระจัดกระจายไม่เป็นระบบ ควรสร้างแบบให้ชัดเจนก่อนเย็บเป็นตัวอย่างจะทำให้ผลงานสมบูรณ์ขึ้น
6		4.73	0.28	มากที่สุด	ควรจัดวางลวดลายช่วงรอยต่อบริเวณที่ติดกระดุมให้สมบูรณ์ หรืออาจจะแก้ปัญหาโดยไม่ต้องติดกระดุมตลอดแนวเพื่อจะได้แสดงภาพลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ได้อย่างชัดเจน
6		4.73	0.28	มากที่สุด	ควรปรับปรุงเรื่องการวางลวดลายให้เป็นระบบยิ่งขึ้น เช่น เอาลวดลายหลักไว้ตรงกลาง หรือจัดวางแบบแนวตั้ง แนวอน แนวแยง เป็นต้น โดยอาศัยหลักการออกแบบลวดลายให้ชัดเจน ผลงานจะได้เป็นต้นแบบให้ผู้ประกอบการนำไปพัฒนาต่อยอดได้
7		4.70	0.32	มากที่สุด	รูปแบบและลวดลาย สีสันทัน ยังไม่น่าสนใจ ควรออกแบบให้แปลกใหม่บ้างเพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาด

ลำดับ	รูปแบบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ
8		4.33	0.76	มาก	รูปแบบกับลวดลายยังขาดความน่าสนใจ

ตาราง 3 ความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกประเภทสิ่งทอจากกลุ่มผู้บริโภค

รูปแบบผลิตภัณฑ์	01 เสื้อเชิ้ตบาติก			02 กางเกงเลบาติก			03 กางเกงบาติก			04 หมวกบาติก			05 เสื้อบาติก		
	รายการประเมิน		แปล	แปล		แปล	แปล		แปล	แปล		แปล	แปล		แปล
	$\bar{X}$	S.D.	ผล	$\bar{X}$	S.D.	ผล	$\bar{X}$	S.D.	ผล	$\bar{X}$	S.D.	ผล	$\bar{X}$	S.D.	ผล
ด้านการสะท้อนอัตลักษณ์															
1. ผลิตภัณฑ์สื่อถึงอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล	4.27	0.85	มาก	4.27	0.93	มาก	4.33	0.86	มาก	4.27	0.92	มาก	4.32	0.84	มาก
2. ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4.16	0.89	มาก	4.32	0.83	มาก	4.26	0.83	มาก	4.33	0.85	มาก	4.31	0.82	มาก
รวม	4.22	0.87	มาก	4.30	0.88	มาก	4.30	0.85	มาก	4.30	0.89	มาก	4.32	0.83	มาก
ด้านโครงสร้างและรูปแบบผลิตภัณฑ์															
1. ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสม	4.15	0.87	มาก	4.28	0.86	มาก	4.28	0.85	มาก	4.24	0.88	มาก	4.26	0.84	มาก
2. ลวดลายเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	4.22	0.92	มาก	4.33	0.87	มาก	4.33	0.82	มาก	4.29	0.83	มาก	4.33	0.81	มาก
3. การใช้สี วัสดุเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	4.17	0.91	มาก	4.42	0.81	มาก	4.31	0.88	มาก	4.27	0.89	มาก	4.38	0.80	มาก
4. ความสะดวกในการพกพา/ขนส่ง	4.46	0.77	มาก	4.42	0.83	มาก	4.43	0.82	มาก	4.39	0.81	มาก	4.43	0.81	มาก
รวม	4.25	0.87	มาก	4.36	0.84	มาก	4.34	0.84	มาก	4.30	0.85	มาก	4.35	0.82	มาก
ด้านการตลาด															
1. ผลิตภัณฑ์มีแรงจูงใจต่อการตัดสินใจซื้อ	4.02	0.94	มาก	4.20	0.94	มาก	4.28	0.88	มาก	4.19	0.93	มาก	4.19	0.91	มาก
2. ราคาเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	3.91	0.96	มาก	4.13	0.91	มาก	4.16	0.93	มาก	4.08	0.96	มาก	4.12	0.91	มาก
รวม	3.97	0.95	มาก	4.17	0.93	มาก	4.22	0.91	มาก	4.14	0.95	มาก	4.16	0.91	มาก
รวมทั้งหมด	4.17	0.89	มาก	4.30	0.87	มาก	4.30	0.86	มาก	4.26	0.88	มาก	4.29	0.84	มาก

ตาราง 3 ความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกประเภทสิ่งทอจากกลุ่มผู้บริโภค (ต่อ)

รูปแบบผลิตภัณฑ์	06 เสื้อบาติก			07 ชุดบาติก			08 กระโปรงผ้าพัน			09 กระเป๋าสะพาย			10 กระเป๋าทู			11 พวงกุญแจ		
รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านการสะท้อนอัตลักษณ์																		
1. ผลิตภัณฑ์สื่อถึงอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล	4.23	0.90	มาก	4.19	0.92	มาก	4.33	0.90	มาก	4.27	0.92	มาก	4.17	0.99	มาก	4.22	0.96	มาก
2. ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4.20	0.92	มาก	4.22	0.86	มาก	4.36	0.84	มาก	4.26	0.86	มาก	4.14	0.97	มาก	4.34	0.83	มาก
รวม	4.22	0.91	มาก	4.21	0.89	มาก	4.35	0.87	มาก	4.27	0.89	มาก	4.16	0.98	มาก	4.28	0.90	มาก
ด้านโครงสร้างและรูปแบบผลิตภัณฑ์																		
1. ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสม	4.23	0.89	มาก	4.21	0.91	มาก	4.32	0.86	มาก	4.27	0.87	มาก	4.19	0.94	มาก	4.32	0.87	มาก
2. ลวดลายเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	4.22	0.87	มาก	4.26	0.86	มาก	4.38	0.86	มาก	4.30	0.87	มาก	4.18	0.94	มาก	4.27	0.89	มาก
3. การใช้สีวัสดุเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	4.27	0.88	มาก	4.25	0.89	มาก	4.40	0.83	มาก	4.32	0.89	มาก	4.21	0.94	มาก	4.32	0.93	มาก
4. ความสะดวกในการพกพา/ขนส่ง	4.43	0.79	มาก	4.38	0.82	มาก	4.46	0.80	มาก	4.42	0.84	มาก	4.37	0.87	มาก	4.46	0.81	มาก
รวม	4.29	0.86	มาก	4.28	0.87	มาก	4.39	0.84	มาก	4.33	0.87	มาก	4.24	0.92	มาก	4.34	0.88	มาก
ด้านการตลาด																		
1. ผลิตภัณฑ์มีแรงจูงใจต่อการตัดสินใจซื้อ	4.15	0.95	มาก	4.18	0.92	มาก	4.24	0.90	มาก	4.24	0.89	มาก	4.17	0.96	มาก	4.29	0.90	มาก
2. ราคาเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	4.15	0.95	มาก	4.21	0.91	มาก	4.19	0.95	มาก	4.15	0.96	มาก	4.13	0.93	มาก	4.34	0.87	มาก
รวม	4.15	0.95	มาก	4.20	0.92	มาก	4.22	0.93	มาก	4.20	0.93	มาก	4.15	0.95	มาก	4.32	0.89	มาก
รวมทั้งหมด	4.23	0.08	มาก	4.24	0.89	มาก	4.33	0.87	มาก	4.28	0.89	มาก	4.19	0.94	มาก	4.33	0.89	มาก

และผลการประเมินความพึงพอใจผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกจากอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูลจากกลุ่มผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวในด้านการสะท้อนอัตลักษณ์ ด้านโครงสร้างรูปแบบผลิตภัณฑ์ และด้านการตลาด พบว่า มีความพึงพอใจผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีความสะดวกในการพกพาขนส่ง มีรูปแบบที่เหมาะสม มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว สื่อถึงอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล มีแรงจูงใจต่อการตัดสินใจซื้อ และราคาเหมาะสมกับ

ผลิตภัณฑ์ โดยมีความพึงพอใจผลิตภัณฑ์รูปแบบกระโปรงผ้าพัน มากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ลำดับที่ 2 คือ พวงกุญแจตุ๊กตามุสลิม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และลำดับที่ 3 คือ กางเกงเลบาติก และกางเกงบาติก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 เท่ากัน

3. ผลการถ่ายทอดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกให้แก่ผู้ผลิตในชุมชน

การถ่ายทอดความรู้กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ด้านเทคนิคการทำผ้าบาติก ให้แก่ผู้ผลิตในชุมชน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตในชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการและเทคนิคการทำผ้าบาติก สามารถนำมาสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ให้กับกลุ่มได้ ซึ่งก่อนการได้รับการถ่ายทอดความรู้รูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มยังขาดเรื่องราวที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน ใช้ผ้าสำเร็จรูปที่มีขายในท้องตลาดมาใช้ในการผลิต และไม่มีทักษะด้านเทคนิคการทำผ้าบาติก ทำให้ไม่สามารถผลิตผ้าได้ แต่หลังจากที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้รูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่พัฒนาขึ้นมีผลกลายเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน โดยผู้ผลิตในชุมชนได้นำผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นไปออกบูธจำหน่ายเพื่อทดลองตลาดในงานต่าง ๆ พบว่า ผลิตภัณฑ์ได้รับความสนใจจากกลุ่มผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี และทำให้ทราบว่าควรเพิ่มขนาดผลิตภัณฑ์ประเภทเสื้อและกางเกงให้มีหลายขนาดตามความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล

การศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล พบว่า ลักษณะของซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล คือ อัตลักษณ์ของพื้นที่มากที่สุด และผลการสำรวจความคิดเห็นด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกประเภทสิ่งทอจากกลุ่มผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว พบว่า อัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูลที่ควรปรากฏบนผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกมากที่สุดคือ ลักษณะของซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ฤทธิ์ หุ่นปรี และอุโบ หมัทหมุด อ้างถึงใน วรณดี สุธาพาณิชย์ (2562, น. 142-145) ที่กล่าวว่า อุทยานธรณีโลกสตูล คือพื้นที่ที่มีความสำคัญทางธรณีวิทยา เป็นบันทึกหลักฐานของโลกใต้ทะเลเมื่อ 550 ล้านปีก่อน ที่อุดมไปด้วยสิ่งมีชีวิตยุคเก่า มีหลักฐานพบซากดึกดำบรรพ์บริเวณเกาะตะรุเตาและอีกหลายพื้นที่ในจังหวัดสตูล ซึ่งเป็นการค้นพบสำคัญที่ทำให้อุทยานธรณีสตูลก้าวขึ้นสู่อุทยานธรณีโลก เช่นเดียวกับ ธาณี ใจสมุทร (2565) ที่กล่าวว่า พบซากดึกดำบรรพ์ของสัตว์ทะเลยุคโบราณคือ นอติลอยด์ บรรพบุรุษของหมีก เมื่อ 450 ล้านปีก่อน ที่มีความคมชัดและสมบูรณ์ที่สุดในจังหวัดสตูล และพบฟอสซิลแกสโตรพอด ต้นกระดูกหอยฝาเดียวที่เกิดขึ้นบนโลกในถ้ำทะเล ซึ่งจากผลการวิจัยของ แสนชัย ลิขิตธีรารักษ์ (2562) พบว่า อัตลักษณ์ชุมชนเป็นส่วนสำคัญในการจัดการสื่อสารการท่องเที่ยว โดยใช้สิ่งบ่งชี้พื้นที่ถิ่นสื่อถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการสะท้อนอัตลักษณ์ ทำให้สามารถแยกแยะบ่งบอกได้ว่าเป็นของชุมชนใด และผลการวิจัยของบุรณกร บัณฑิต (2560) พบว่า การดำรงอยู่และการสืบสาน อัตลักษณ์เกิดจากการเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์ต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมผ่านช่องทางการสร้างรายได้ เช่น การนำอัตลักษณ์ไปทำของที่ระลึกเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว

2. ผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกจากอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล

การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกจากอัตลักษณ์ชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอุทยานธรณีโลกสตูล มีแนวทางและขอบเขตในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือ การนำ “ซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล” อัตลักษณ์ของพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล และชื่อจังหวัดสตูล มาออกแบบเป็นลวดลายผลิตภัณฑ์ โดยใช้เทคนิคบาติก ตามความต้องการของกลุ่มผู้ผลิตในชุมชน และสอดคล้องกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล (แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2566-2570) กล่าวถึง รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ของจังหวัดสตูล พบว่า ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก ขายดีเป็นอันดับที่ 2 จากทั้งหมด 10 อันดับผลิตภัณฑ์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก จำนวน 11 รูปแบบ ที่สอดคล้องกับผลการศึกษาความคิดเห็นด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์จากกลุ่มผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวก่อนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยพบว่า ผู้บริโภคสนใจจะเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ประเภทเสื้อผ้ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73 รองลงมาคือ กระเป๋าผ้า คิดเป็นร้อยละ 46 และพวงกุญแจ คิดเป็นร้อยละ 43 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ซาฟิเราะห์ สาเฮาะ ,2558) พบว่า ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าของที่ระลึกด้านประเภทของที่ระลึก กลุ่มผู้บริโภคสนใจเลือกซื้อสินค้า 2 ประเภท คือ ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ และประเภทของใช้ของตกแต่ง และจากการประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกจากอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูลจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยสามารถสื่อถึงอัตลักษณ์พื้นที่ เป็นของที่ระลึกที่เป็นตัวแทนพื้นที่ได้ เหมาะสมในการนำไปใช้งาน คงทน แข็งแรง ผู้ผลิตในชุมชนสามารถนำไปต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้ มีรูปแบบเหมาะสม และสะดวกในการพกพา/ขนส่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ธนิชา จันจิว ,2562) ที่ศึกษาการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ระลึกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวรอบเกาะรัตนโกสินทร์ พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่ระลึกประเภทผ้า มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ในด้านความ

สวยงาม การใช้สอย ด้านสัญลักษณ์ทางความหมายกับลวดลาย ด้านการนำลวดลายไปต่อยอดผลิตภัณฑ์ประเภทอื่น ๆ และผลการประเมินความพึงพอใจผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกจากอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูลจากกลุ่มผู้บริโภค พบว่า มีความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผลิตภัณฑ์สะดวกในการพกพาขนส่ง รูปแบบเหมาะสม มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว สื่อถึงอัตลักษณ์พื้นที่ มีแรงจูงใจต่อการตัดสินใจซื้อ และราคาเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีความพึงพอใจผลิตภัณฑ์กระโปรงผ้าพัน มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ (นันทพร ไพรเวศ, อภิศักดิ์ สีนุรักษ์ และธนศกร ภิรมย์การ, 2562) พบว่า ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์จากอัตลักษณ์ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์มอญเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเขตลวดกระบัง โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก

นอกจากนี้กลุ่มผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกจากอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ดังนี้ “ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่นแสดงอัตลักษณ์ได้อย่างชัดเจน ควรมีสีสันหลากหลาย” “สวยงามค่ะ” “ผลิตภัณฑ์น่าสนใจมาก” “สวยงามควรมีหลากหลายสี” “สินค้าน่าสนใจมาก ๆ ครับ อยากให้มีเสื้อของผู้ชายเยอะขึ้น” “ควรเพิ่มความชัดเจนของลวดลายที่สื่อถึงอัตลักษณ์ของอุทยานและเพิ่มความน่าสนใจของตัวสินค้า ชูจุดเด่นให้ชัดเจน และราคาค่อนข้างสูงไปนิด” “ลวดลายควรปรับขนาดให้เข้ากับสินค้า เช่น ลวดลายกระโปรงตุ๊กตาใหญ่ไป” “ควรมีผลิตภัณฑ์ สำหรับทุกเพศ และทุกวัย” เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ (สรวงพร กุศลส่ง และคณะ, 2554) พบว่า ความต้องการในการพัฒนาของที่ระลึกสินค้าประเภทของที่ระลึกควรมีราคาถูก และทันสมัย และผลการวิจัยของ (อิสราพร ใจกระจ่าง และคณะ, 2559) พบว่า ผู้ประกอบการควรผลิต ผลิตภัณฑ์ที่ระลึกด้านของใช้และของประดับตกแต่งที่มีคุณภาพดีและมีความหลากหลาย มีการบรรจุในบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม ตั้งราคาที่เหมาะสมกับคุณภาพ ซึ่ง Zhu, Orcid, Rahman, Alli, and Effendi (2023) กล่าวว่า ของที่ระลึกมีบทบาทสำคัญในการท่องเที่ยว และด้วยการเติบโตของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ความเชื่อมโยงระหว่างของที่ระลึกกับมรดกวัฒนธรรมมีความเกี่ยวข้องมากขึ้นเรื่อย ๆ นักออกแบบจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยทางวัฒนธรรมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การผลิตและการขายของที่ระลึกสามารถสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่นในเชิงเศรษฐกิจ

3. ผลการถ่ายทอดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกให้แก่ผู้ผลิตในชุมชน

จากการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ผลิตในชุมชน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการ และเทคนิคการทำผ้าบาติก ซึ่งฮามีเนะ น้ำกลั่น กล่าวว่า “ได้ความรู้เทคนิคการทำลวดลายเอกลักษณ์ลงบนผ้า” หย่าหวัน โส๊ะเต่ง กล่าวว่า “ได้เรียนรู้เทคนิคการพิมพ์ลายด้วยแม่พิมพ์บล็อกไม้” ปาริตาร์ ชำนาญเพาะ กล่าวว่า “ได้รู้จักอุปกรณ์ในการทำผ้าบาติก และขั้นตอนการทำผ้าบาติก” รอม๊ะ ยาบา กล่าวว่า “ได้เทคนิคการลงสีแบบทูโทนและได้ทำผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย” และกัลยา แคนยิหาว กล่าวว่า “ได้ความรู้การทำผ้าบาติก เทคนิคการทำให้สีทนทานด้วยการใช้น้ำยาเคลือบสี” โดยผู้ผลิตในชุมชนสามารถนำความรู้ที่ได้มาสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ได้ ดังที่ สุกัญญา แคนยิหาว กล่าวว่า “ได้นำผ้าบาติกที่ทำขึ้นมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่า” และกอริยะ โส๊ะเต่ง กล่าวว่า “ได้พัฒนาสินค้ายกระดับสินค้าให้มีมูลค่าเพิ่ม” ซึ่งก่อนได้รับการถ่ายทอดความรู้รูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มยังขาดเรื่องราวที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน ใช้ผ้าสำเร็จรูปที่มีขายในท้องตลาดมาใช้ในการผลิต และไม่มีทักษะด้านเทคนิคการทำผ้าบาติก ทำให้ไม่สามารถผลิตผ้าเองได้ แต่หลังจากที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ จะ แคนยิหาว กล่าวว่า “ได้ลวดลายผ้าที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน” ใช้ผ้าบาติกในการผลิต โดยผู้ผลิตในชุมชนได้นำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายเพื่อทดลองตลาดในงานต่าง ๆ พบว่า ผลิตภัณฑ์ได้รับความสนใจเป็นอย่างดี และทำให้ทราบว่าควรเพิ่มขนาดผลิตภัณฑ์ประเภทเสื้อและกางเกงให้มีหลายขนาดตามความต้องการของกลุ่มผู้บริโภค สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (สมหญิง พงศ์พิมล และสร้อยญา ภักดีสุวรรณ, 2562) ที่ศึกษาการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากผ้าของกลุ่มหัตถกรรมผ้าและของผาภูเวียง ตำบลภูเวียง อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น พบว่ากลุ่มหัตถกรรมสามารถนำผลการวิจัย เป็นข้อมูลในการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคได้

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก โดยใช้สิ่งบ่งชี้พื้นที่ถิ่น ลักษณะเฉพาะที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวตนนั้นสามารถแสดงถึงสิ่งที่บ่งบอกหรือแสดงอัตลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถเป็นสื่อแนะนำเสนอเพื่อสื่อสารได้อย่างดี รวมทั้งประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในชุมชน หรือท้องถิ่นนั้น ๆ สร้างการจดจำไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้นึกถึงคุณสมบัติหรือคุณลักษณะเด่นของชุมชนที่เด่นชัด ซึ่ง (แสนชัย ลิขิตธีรฤทธิ, 2562) กล่าวว่า การนำทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมาพัฒนาต่อยอดเพื่อเพิ่มคุณค่าทางสังคมและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยการนำอัตลักษณ์มาจากทุนวัฒนธรรมผ่านการออกแบบสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมที่เป็นต้นน้ำมาพัฒนาต่อยอดสินค้าและบริการทางวัฒนธรรมในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจสามารถสร้างภาพลักษณ์ สร้างรายได้เข้าสู่ชุมชนด้วยการนำอัตลักษณ์มาจากทุนวัฒนธรรมที่สะท้อนความเป็นตัวตนของชุมชนซึ่งมีรากฐานจากทุนวัฒนธรรม และประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านศิลปะและการออกแบบมาใช้เป็นสื่อสำคัญในการสื่อสารสร้างการรับรู้ภาพลักษณ์ชุมชนสู่ผู้บริโภค หรือผู้รับบริการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชุมชน ถือเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการ

พัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ทั้งที่เป็นสินค้าและบริการ เป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญของชุมชนให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม สำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และยกระดับช่องทางการตลาดที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนให้เข้มแข็ง รวมทั้งมีเอกลักษณ์บ่งบอกถึงวัฒนธรรม ทำให้ประชากรในพื้นที่ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งที่ตนมีอยู่ เกิดความภาคภูมิใจและหวงแหน การขับเคลื่อนด้วยวิธีการนี้จะทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการพัฒนาโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรม สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม ในการปรับใช้ สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน อันจะเกิดผลดีต่อการยกระดับเศรษฐกิจในพื้นที่ไปสู่เศรษฐกิจ ด้วยการพัฒนา ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของชุมชนโดยมุ่งเน้นพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมในการสร้างสรรค์ผลงานตามลักษณะเด่นในแต่ละวัฒนธรรม มาประยุกต์ใช้ในการสื่อสารเพื่อให้เกิดคุณค่าที่น่าสนใจต่อนักท่องเที่ยวทั้งจากภายใน และนักท่องเที่ยวจาก ภายนอกพื้นที่ โดยการเพิ่มมูลค่าเรื่องราวต่าง ๆ ในพื้นที่ให้เป็นประสบการณ์การท่องเที่ยวที่สามารถจับต้องได้ ที่สร้างการจดจำ แหล่งท่องเที่ยวและยกระดับช่องทางการตลาดที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนให้เข้มแข็ง รวมทั้งมีเอกลักษณ์บ่งบอกถึง วัฒนธรรม ด้วยวิธีการนี้จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากส่งผลให้เกิดการพัฒนาในชุมชน อย่างยั่งยืนทำให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ผ่านการพัฒนาโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมทำให้เกิดเอกภาพของการสื่อสารนำเสนอ อัตลักษณ์ให้สอดคล้องกับการสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี และทำให้เกิดพลังในการสร้างความเชื่อมั่นที่จะให้ นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนได้เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นของฝากหรือของที่ระลึกของแหล่งท่องเที่ยววัน ๆ ได้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล

การศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล พบว่า ลักษณะของซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล คือ อัตลักษณ์ของ พื้นที่มากที่สุด และผลจากการสำรวจความคิดเห็นด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกประเภทสิ่งทอจากกลุ่มผู้บริโภคและ นักท่องเที่ยว พบว่า อัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูลที่ควรปรากฏบนผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกมากที่สุดคือ ลักษณะของซากดึกดำบรรพ์ทางทะเล เช่นเดียวกัน

2. ผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกจากอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล

การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกจากอัตลักษณ์ชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอุทยานธรณีโลกสตูล ได้ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก จำนวน 11 รูปแบบ และผลการประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์ จากผู้เชี่ยวชาญด้านการ ออกแบบ พบว่า ผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยสื่อถึงอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล สามารถเป็นของที่ระลึกที่เป็นตัวแทนพื้นที่ได้ มีความเหมาะสมในการนำไปใช้งาน มีความคงทน แข็งแรง และผู้ผลิตในชุมชน สามารถนำผลิตภัณฑ์ไปต่อยอดในการผลิตเชิงพาณิชย์ได้ ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสม และสะดวกในการพกพา/ขนส่ง โดย หมวกบาติก มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.97 ส่วนผลการประเมินความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ จากกลุ่มผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว พบว่า มีความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสะดวกในการพกพา ขนส่ง มีรูปแบบที่เหมาะสม มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว สื่อถึงอัตลักษณ์พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล มีแรงจูงใจต่อการตัดสินใจซื้อ และ ราคาเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ โดยมีความพึงพอใจผลิตภัณฑ์รูปแบบกระเป๋าผ้าพัน มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33

3. ผลการถ่ายทอดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกให้แก่ผู้ผลิตในชุมชน

การถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ผลิตในชุมชน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการและเทคนิคการทำผ้า บาติก สามารถนำมาสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ให้กับกลุ่มได้ ซึ่งก่อนการได้รับการถ่ายทอดความรู้รูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มยังขาด เรื่องราวที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน ใช้ผ้าสำเร็จรูปที่มีขายในท้องตลาด และไม่มีทักษะด้านการทำผ้าบาติก หลังจากที่ได้รับการ ถ่ายทอดความรู้รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นมีตลาดขายที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน ใช้ผ้าบาติกในการผลิต โดยได้นำผลิตภัณฑ์ จำหน่ายเพื่อทดลองตลาดในงานต่าง ๆ พบว่า ผลิตภัณฑ์ได้รับความสนใจจากกลุ่มผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกจากอัตลักษณ์ชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอุทยาน ธรณีโลกสตูล สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณ นายจิตรกร แก้วนัย หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการท่องเที่ยว องค์การบริหารส่วนจังหวัด สตูล นางสาวปวีณา เอียดนุช เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน สังกัด กองคลัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล ตัวแทนผู้นำชุมชน นายอุทัย หมุดเอียด กำนันตำบลเขาขาว อำเภอละงู จังหวัดสตูล นายธานี ใจสมุทร โค้ดชุมชน ผู้ประกอบการ ผู้ผลิตในชุมชน

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บบ้านบ่อหิน และนักท่องเที่ยว ที่ได้ให้ข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำ แนวคิดและข้อสังเกตอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

กรมทรัพยากรธรณี. (2556). **คู่มือผู้เล่าเรื่องธรณี ฟอสซิลแลนด์แดนสตูล**. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2565, จาก <http://www.satun-geopark.com>

คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอุทยานธรณี กองธรณีวิทยา. (2565). **อุทยานธรณีโลกสตูล**. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2565, จาก <https://www.geopark-thailand.org>

ซาฟุเราะห์ สาเฮาะ. (2558). **การรับรู้ภาพลักษณ์สินค้าของที่ระลึกจังหวัดสตูล**. (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

ธนิภา จันจิว. (2562). **การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ระลึกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวรอบเกาะรัตนโกสินทร์**. (ปริญญามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2565, จาก <http://ir-ithesis.swu.ac.th/dspace/handle/123456789/718?mode=full>.

นันทพร ไพรวศ, อภิสิทธิ์ ลินสุภัก, และ ธเนศ ภิรมย์การ. (สิงหาคม 2562). ศึกษาและออกแบบผลิตภัณฑ์จากอัตลักษณ์ชุมชน กลุ่มชาติพันธุ์มอญเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเขตลัดกระบัง. **e-Journal of Education Studies, Burapha University**, 1(2), 62-78. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2565, จาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ejes/article/view/209162/145937>

บุรกรณ บริบูรณ์. (2560). **ศึกษาการนำอัตลักษณ์มาใช้ในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอาเซียน**. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ประมาณ เทพสงเคราะห์. (2559). การศึกษาร่องรอยของบรรพชีวินบนภูมิประเทศแบบคาสต์เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงธรณีของจังหวัดสตูล. **วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ**, 11(ฉบับพิเศษ), 135-176.

รัชพงษ์ ชัชวาล และศดานนท์ วัชรธรรม. (2561). **รูปแบบการจัดการตลาดนัดชุมชนเชิงวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว ตำบลเขาขาว อำเภอลงู จังหวัดสตูล**. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, สงขลา.

รัชนิวรรณ บุญอนันท์. (กรกฎาคม-ธันวาคม 2560). การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากมรดกทางวัฒนธรรมตำบลไทรตรังซ์ เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร. **วารสารการวิจัยกาสะลองคำ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**, 11(3), 267-278. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2565, จาก <https://fms.kpru.ac.th/fms-portfolio/23472/>.

วีรัชย์ คำธ. (2563). **การศึกษาต้นแบบการพัฒนามูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์ของแหล่งมรดกศิลปสถาปัตยกรรมสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร**. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพมหานคร.

วรรณดี สุธาพาณิชย์ (บรรณาธิการ). (2562). **สตูล 180 ปี ร้อยวิถี ร้อยเวลา**. ดับเบิลยูทูบิเนสส์ จำกัด

ศิราพร ณ ถลาง. (2559). **มองคติชน เห็นตัวตนชาติพันธุ์**. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

สำนักงานจังหวัดสตูล. (2565). **แผนพัฒนาจังหวัดสตูล 5 ปี (พ.ศ.2566-2570)**. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2565, จาก https://www.satun.go.th/news_devpro

แสนชัย ลิขิตธีรฤทธิ. (2562). การศึกษาแนวทางการออกแบบเรขศิลป์เพื่อสร้างอัตลักษณ์ชุมชนต้นแบบสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพมหานคร.

สมหญิง พงศ์พิมล และสร้อยญา รักดีสุวรรณ. (กรกฎาคม-กันยายน 2562). การออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากผ้าของกลุ่มหัตถกรรมผ้า และของฝากภูเก็ต ตำบลภูเก็ต อำเภอภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น. สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <http://journal.feu.ac.th/pdf/v2562i3t3a8.pdf>

อมรรัตน์ บุญสว่าง และคณะ. (2563). การเชื่อมโยงอัตลักษณ์ของพื้นที่สู่การออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนสำหรับการท่องเที่ยวอุทยานธรณีโลก จังหวัดสตูลและพื้นที่เชื่อมโยง. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

อิสราพร ใจกระจ่าง, สาวิตรี มณีศรี, สุธิภาณจน์ แก้วคงบุญ, สุภาพร ไชยรัตน์ และสุพัตรา คำแหง. (23 มิถุนายน 2559). แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ระลึกด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณีเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช. รายงานสืบเนื่องการประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 7 (หน้า 583-596).

อุทยานธรณีโลกสตูล. (2565). สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2565, จาก <http://www.satun-geopark.com>

Anastasiadou, C., & Vettese, S. (2021). Souvenir authenticity in the additive manufacturing age. *Annals of Tourism Research*. (89). Retrieved from April 5, 2022, from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0160738321000505>

Kuhn, F. (2020). Conspicuous souvenirs: Analysing touristic selfpresentation through souvenir display. *Tourist Studies*, 20(4), 485–504. Retrieved from April 5, 2022, from <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1468797620956935>

Zhu, Q., ORCID, Rahman, R., Alli, H., & Effendi, R. A. (2023). Souvenirs Development Related to Cultural Heritage: A Thematic Review. *Sustainability*, 15(4), 2918. Retrieved from April 5, 2022, from <https://www.mdpi.com/2071-1050/15/4/2918>